

PAPP TAMÁS

Háború Afrika szarván

(Az etióp–eritreai háború története 1998–2000)

Az afrikai kontinens második világháború utáni történetének, egyik legvéresebb háborúja dúlt 1998 és 2000 között, a Szomáliai-félszigetnél – Afrika szarván – elterülő két ország, Etiópia és Eritrea között. A hatvan millió lakosú Etiópia és a négymillió lakosságú Eritrea közti háború okai még mindig fennállnak, ezért a két ország határán jelenleg is az ENSZ békefenntartói vigyázzák a nyugalmat. Az alábbiakban a háborúhoz vezető utat, illetve háború eseményeit szeretném bemutatni.

Harc a függetlenségért

Eritrea története 1890-ben vált el Abesszíniától, miután az olasz hadsereg elfoglalta és gyarmatosította a tengerparti sávot. A második világháborúban brit csapatok szállták meg az országot. A britek az irányítást 1952-ben átadták az etióp császárságnak, amely egy ENSZ döntés következtében föderációra lépett Eritreával. Az etióp megszállók ellen 1961-ben megalakult az Eritreai Felszabadítási Front (Eritrean Liberation Front, ELF), amely gerillaháborút kezdett a császári biztonsági erők ellen. Az, hogy 1962-ben Eritreát társországból tartománynyá nyilvánították, csak olaj volt a tűzre. 1968-ban az ELF marxista szárnya megalakította az Eritreai Népi Felszabadítási Frontot (Eritrean People's Liberation Front, EPLF). Az új szervezet megjelenése fokozta a rajtaütések intenzitását. 1971-re már 20 000 fős megszálló haderő állomásozott a tartományban, a teljes Császári hadsereg fele. Az ELF és az EPLF közötti nézeteltéré-

sek polgárháborúba sodorták a két rivalizáló gerillaszervezetet, amelyek 1972-től két éven át küzdöttek egymással. Az egymás elleni harcokból az EPLF került ki győztesen.

1977-ben az Etiópia elleni szomáli támadást kihasználva a gerillák ellenőrzésük alá vonták a tartomány nagy részét. Az etióp ellenoffenzívát a nagyarányú szovjet és kubai „testvéri segélynyújtás” tette lehetővé. A támadás sikeres volt, és a gerillákat Nakfa városba és az északkeleti hegyvidéki területre szorították vissza. Annak ellenére, hogy 1978–83 között a Derg (az etióp marxista kormány katonai közigazgatását nevezték így) erői öt nagy offenzívát indítottak, nem tudták kiűzni Nakfa térségéből a gerillákat. 1981-ben az EPLF csapatai Szudánba üldöztek az ELF gerilláit. 1984-re az EPLF megerősödött és erői szétverték számos Asmara környéki helyőrséget, valamint elfoglalták az északkeleti tengerpartot és Barentu városát, amelyet az etiópok csak nagy erők bevetésével tudtak visszaszerezni. 1985 októberében az etióp kormány újabb offen-

zívát indította – ez volt a nyolcadik –, amely az eritreaiakat visszaszorította a tartomány északi részein húzódó hegyi területekre. Ennek ellenére a kormányerők nem tudták elérni az EPLF Nakfánál levő hegyi erődjét, amely a gerillák fő bázisát képezte. Bár 1987-re a Derg 700 000 fős hadsereggel rendelkezett (1300 harckocsi, 1200 PSZH, 150 harci repülő), de nem bírt az EPLF gerilla hadseregével, amely a hagyományos gerillataktikát követte.

1988 a fordulat éve lett, ugyanis az Afabet város környékén állomásozó etióp 2. Forradalmi Hadsereget, 30 000 EPLF gerilla bekerítette és 3 hadosztályát szétverte. A hadművelet során a kormányerők 18000 embert veszítettek. A kormányzat kezében csak a Vörös-tenger partmelléke maradt, amelynek ellátását kizárólag légi úton tudták biztosítani. A kormány erői 1989 elején Tigrénél döntő vereséget szenvedtek. Az afabeti vereség demoralizálta a Derg erőit, amelyek 1988–89-ben 50 000 embert veszítettek. 1990. március 10-én elesett Massawa kikötője, s ezzel már az EPLF ellenőrizte az ország területének 75%-át. Az EPLF viszonya olyan feszült volt a szintén ellenzéki Tigrei Népi Felszabadítási Fronttal (Tigray Popular Liberation Front, TPLF), hogy több ízben nyílt harcok robbantak ki a két szervezet között. Ennek ellenére 1991 májusban az EPLF támogatta a Hailé Mariamot megbuktató ellenzéki szövetséget.

A háború okai

1993-ban Eritreában népszavazást tartottak, amelyen szinte 100%-os arányban nyertek a függetlenségpártiak. 1993. május 23-án *Issayas Afewerkit* választották az állam elnökévé. 1993. május 24-én hivatalosan is kikiáltották Eritrea függetlenségét. Issayas központosított, állami ellenőrzést valósított meg, az önfeláldozásra és katonai fegyelem-

re alapozva szinte spártai államot épített fel. Az ország 1993–1997 között fegyveres ösztetűzésbe keveredett Szudánnal és Jemenel is, aminek a fő oka Issayas és az EPLF expansionista politikája volt.

Eritrea és Etiópia viszonyát határproblémák terhelték meg, mivel a határ vonala nem lett pontosan kijelölve. Eritrea azt a határvonalat ismerte el, amelyet még az 1902-es olasz–etióp szerződés rögzített. De ez a szerződés néhány ponton kétértelmű volt. Badme település térségében a határ két folyót kötött össze, de arról vitáztak, hogy hol is helyezkedik el az erre a névre keresztelt falu. Zalambessa körül a folyókat nevezik másképp, s nem világos, hogy az olasz–etióp szerződés mikor melyikre utalt. Bure térségében a szerződés úgy jelölte ki a határt, hogy az a tengertől 60 kilométerre párhuzamosan haladjon, amit a két fél szintén eltérően értelmezett.

A határproblémák mellett gazdasági konfliktus élte tovább a helyzetet. Etiópia ugyanis elvesztette a tengeri kijáratát, és termékeit csak költséges módon tudta Eritreán keresztül exportálni. A természeti források nélküli Eritrea viszont a feldolgozó iparát fejlesztette, s az olcsó munkaerő Etiópiából történő elszippkázása szintén feszültséget teremtett közöttük, amit csak tovább élezett, hogy Asmara az etióp valuta, a birr helyett 1997-ben bevezette a saját valutáját, a nakfát. A két ország viszonyát tovább rontotta Issayas eritreai elnök és Zenavi – aki a TPLF vezetője volt – etióp miniszterelnök személyes ellentéte. Mindkét vezető a nemzeti nagyságot testesítette meg, ezért elkerülhetetlenné vált a leszámolás...

A szembenálló felek

Az eritreai hadsereg magját az EPLF gerillahadserege adta, amely több mint húsz évig harcolt a függetlenség kivívásáért. A füg-

getlenség kiharcolása után az EPLF célja megváltozott és regionális hatalmi tényezőként kívánták látni országukat. A cél elérése érdekében fegyvereket szereztek be és fejlesztették a katonai infrastruktúrát (kézi-fegyverektől kezdve, a harckocsikon át a repülőkhöz). Az ország lakossága számára a legfontosabb „törvény” a nemzet fegyveres szolgálata lett. Az egész lakosságot intenzív kiképzésben részesítették. Néhány év alatt az eritreai haderő Afrika egyik legjobban felszerelt és kiképzett hadseregévé vált. Létszáma 1998. májusban az első lépcsős tartalékosok mozgósításával megközelítette a 120 000 főt. A haderőt hadosztályokba szervezték. Az eritreai lövészhadosztályok hadrendjében 3 lövészdandár volt, míg a gépesített hadosztályok egy harckocsi- és három tüzér dandárral rendelkeztek. A hadosztályok létszáma 6-7000 fő körül mozgott.

A haderő 200-300 db T-54 és T-55 típusú közepes harckocsival, számos páncélozott harcjárművel (BRDM-2, BMP-1, BTR-60), sok löveggel (76, 85, 122, 130 mm űrmérettel), illetve különböző típusú és űrméretű aknavetővel rendelkezett. A légi erőnek 8 db MiG-21-es és 2 db MiG-23-as vadászpilóta, 6 db MB-339 csatagépe volt. Rendelkeztek még 4 db Mi-17 és 4 db Mi-24 helikopterrel, valamint 4 db kínai gyártású Y-12 szállítórepülővel. A haditengerészet 1100 fős állománya 10 hadihajót üzemeltetett.

Az Eritreai Hadsereg kiváló helyzetével élesen szemben állt az Etióp Védelmi Erők katasztrofális állapota. Etiópia az 1990-es

években végrehajtotta az afrikai kontinens legnagyobb leszerelését: a több mint 700 000 fős hadsereget 50 000 fő alá csökkentették, és radikálisan lefaragták a katonai kiadásokat. Ezen okok következtében a haderő morálja és képzettségi szintje alacsony lett. Ugyanakkor a különböző hadianyagokból viszonylag nagy raktárkészletek álltak rendelkezésre. Az etióp védelmi erők hadosztályai egy gépesített-, és három lövészdandárból álltak, létszámuk 10 000 fő körül volt. Miután Eritrea kivált az országból, megszűnt a hadiflotta és a légi erő is leépült. Az etióp hadsereget az országon belül is gyakran érték gerillatámadások az oromoi és ogadeni területeken. Az eritreai támadáskor az Etióp Hadsereg kb. 350 db közepes harckocsival (T-54/T-55, T-62), 250 db páncélozott harcjárművel (BRDM-1/-2, BMP-1 és főleg BTR-40/BTR-60/BTR-152), mintegy 400 db ágyúval (főleg 85, 122, 130 mm-es), BM-21-es sorozatvetővel, és több száz különféle aknavetővel rendelkezett. A légi erő, melyet szinte a semmiből támasztottak fel, mintegy 40 db MiG-21, 18 db MiG-23, 5 db MiG-27 repülővel rendelkezett, ezeken kívül 22 db Mi-8 és 24 db Mi-24 helikopter is hadrendben volt.

A konfliktus kezdete

Az első fegyveres incidensek május 6-án törték ki Badme város térségében. A konfliktust tárgyalásos úton próbálták meg rendezni, majd ezek sikertelensége után május 12-én a kora reggeli órákban megindultak az eritreai hadoszlopok, amelyek még aznap megszállták Badmet és térségét. Az etióp hadseregnek nem állomásoztak egységei a térségben, a rendőrség, és a határ menti milícia pedig nem volt képes komoly ellenállás kifejtésére. Az eritreai hadsereg megszállóként viselkedett: fosztogattak, gyilkolták a helyi civil lakosságot, templomokat és kör-

házakat romboltak le. Május 31-én az eritreai hadsereg újabb frontszakaszon lendült támadásba Zalambessa, Alitena és Aiga térségében. A harcok itt június 6-ig elhúzódtak. Június 5-én az eritreaiak bombázták Mekellét (Tigray tartomány székhelye), ahol a támadásnak számos civil is áldozatul esett. Erre válaszul az etióp légierő másnap légi csapásokat hajtott végre eritreai célpontok ellen, köztük az asmarai légikikötő ellen is. Június 9-10-én az eritreai haderő nagyszabású támadást indított a badme-sheraro-i és a zalambessai frontszakaszokon, de az erősödő etióp védelem visszaverte ezeket a próbálkozásokat és súlyos veszteségeket okozott a támadóknak.

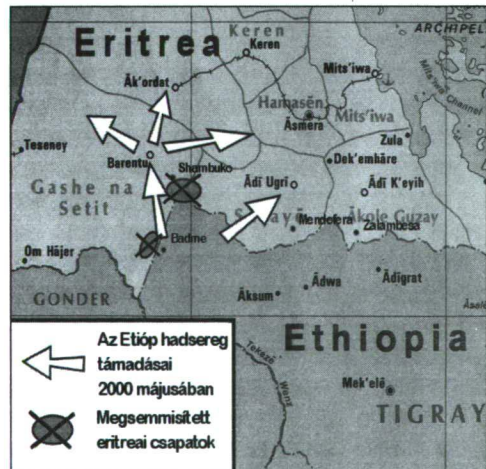
Június 11-én az Eritreai Hadsereg újabb frontot nyitott meg: a délit. Bure térségében rendkívül súlyos harcok dúltak. Az eritreaiak támadásai rendre kifulladtak. Miután nem tudták döntésre vinni a dolgot, és mivel a közelgő esős évszak nem kedvezett a hadműveleteknek viszonylagos nyugalom alakult ki az arcvonalon. Az eddigi harcok Eritrea sikerét hozták, mely mintegy 400 km²-nyi területet szállt meg. Az eritreaiak miután megszilárdították állásaikat, az I. világháborút idéző megerősített lövészárkrendszer kiépítését kezdték meg (bunkerek, erődített körletek stb.). A harcok kezdete után több tízezer eritreait űztek el Etiópiából és Eritreában is ezerszámra deportálták és zavarták el otthonaikból az etiópokat.

A hónapokon keresztül tartó viszonylagos nyugalmat mind a két fél erőgyűjtésre használta. Etiópia megerősítette a légierőjét a szovjet utódállamokból származó 8 db SzU-27-es vadászgéppel és Romániától is vásárolt 10 db MiG-21 és MiG-23 repülő. Ezekon kívül 4 db Mi-24 és 8 db Mi-17 helikoptert szerzett be Oroszországból. A légierőt bolgár tisztek segítségével szervezték újjá. Harckocsi állományát 150 db T-55-össel növelte, amelyeket Bulgária és Fehéroroszország szállított. De különböző

eszközöket szállított még Kína és Franciaország is.

Eritrea is kihasználta a nyugalmat, 10 db MiG-29-es típusú vadászgépet szerzett be. Vásárolt BM-21 sorozatvetőket Bulgáriából, és sok egyéb fegyvert a poszt-szovjet térségből, például 200 db SA-18 légvédelmi rakétát Oroszországból, 6 db MiG-21-es harci repülő Moldáviából. Az eritreaiakat Líbia és más arab országok is támogatták. 1999 elejére az Eritreai Hadsereg létszáma elérte a 250 000 főt, míg az Etióp Védelmi Erőké 350 000 fölé nőtt, ami 10 hónap alatt hétszeres növekedés. (!)

Eritrea, hogy javítsa pozícióit, fegyverszállításokkal, és katonai tanácsadókkal segítette az etióp központi kormány ellen küzdő oromoi és ogadeni felszabadító frontokat. Ezeket a szervezeteket támogatta Hussein Audid, a legerősebb szomáli hadúr is. Etiópia viszont bármelyik szomáli klán segítségére sietett, amely hajlandó volt Audid ellen fordulni. Így Etiópia fegyverekkel és kiképzéssel bábáskodott a Szomália északkeleti csücskén létrejött államocska, Puntföld 1998-as születésénél, de egy egész dandárt küldött a Szomália középső részén lévő Rahenweyne Ellenállási Hadseregnek (RRA) is, mikor az szembefordult Audid tábornok milíciáival.

A háború második szakasza

A tíz hónapos szünet után a harcok 1999 februárjában újultak ki Badme körzetében. Etiópia 5 hadosztályát vonta össze a támadáshoz, velük szemben az eritreaiak hét hadosztálya állt. Az etiópok az offenzívát tűzérési támadással kezdték, amelyet a légi-erő és harckocsik bevetésével fokoztak, majd kibontakozott a gyalogság rohama is. Az Etióp Védelmi Erők négy nap alatt két helyen törtek át az eritreai sáncokat. Az eritreai csapatok súlyos veszteséget szenvedve visszavonultak. Ennek ellenére február 24-én az eritreaiak megsemmisítettek egy etióp harckocsi-zászlóaljbat Badménál, 31 harckocsit kilóttak, 3-at zsákmányoltak. Az etiópok február végén nagyszabású támadást indítottak, amely részben sikeres volt, visszafoglalták Badme városát, de rohamaik megtörttek az eritreaiak megerősített lövészárkain. Március elején Tzorona térségében egy etióp páncéls dandár 6 óra alatt áttört az eritreaiak három védelmi vonalából ket-tőn, de közben több harckocsiját elvesztette. Az Etióp Parancsnokság a súlyos veszteségekre való tekintettel áthelyezte az offenzíva súlypontját a Központi Front zalambessai szakaszára, ahol a kezdeti sikerek után szintén elakadt a támadás. Március végére kifuld az etióp haderő.

Az offenzívák ideje alatt az etióp légi-erő MiG-23-ai számos légitámadást hajtottak végre katonai és polgári célpontok ellen is. Több légitámadás érte Asmara, Massava és Assab városokat, de az eritreai légvédelem több harci gépet lelőtt. Március végén az eritreai haderő ellentámadásba lendült és sikerült visszafoglalniuk Badmét. A harcok végére az eritreaiak legalább 8000 halottat vesztek, míg az etiópok legkevesebb 11 000-et.

Az eritreai parancsnokság, újabb támadásra készülve, június közepére egy kommandó-, tizenegy lövész-, és két gépesített

hadosztályt összpontosított Badme térségébe. Az eritreai erők hadrendje a következő volt:

- 271. hadtest: egy gépesített-, három lövészhadosztály;
- 161. hadtest: három lövészhadosztály;
- 381. hadtest: egy gépesített és három lövészhadosztály.

A parancsnokság tartalékát az 525. (kommandó) hadosztály alkotta. A támadást a 491. hadtest és a 2001. hadtest részci is támogatták. A veszélyeztetett arcvonal-szakaszon az etióp hadsereg 21., 22. és 23. hadosztálya állomásozott, valamint a gyors reteszerők (kb. négy hadosztály erővel). A támadást június 18-án 10 órakor a 271. hadtest erői kezdték meg tűzérési zárótűz-zel, amely után megindultak a gyalogsági egységek is. A harcok hat napig tartottak és az eritreaiak nem értek el döntő sikert. A júniusi harcokban a két fél legalább 30 000 embert veszített, nagyobb részét az eritreaiak.

Ezek után az Etióp Védelmi Erők több fontos pozíciót visszafoglaltak, helyenként mélyen benyomulva az eritreai vonalak mögé, ahol megerősített hadállásokat építettek ki, de döntő sikert ők sem tudtak elérni. A megerősített hadállások ellátását számar-karavánok biztosították, melyek szerepe olyan jelentőségű volt, hogy a szamarat Etiópia „titkos fegyverének” is nevezték. Bebizo-nyosodott, hogy alapos és intenzív kiképzés nélkül nem lehet megtörni az eritreai haderő makacs ellenállását.

A háború mindkét ország gazdaságát igénybe vette, a külföldre szakadt diaszpóra nagy anyagi segítséget nyújtott a harcok folytatásához. Eritreában hadikölcsönt jegyveztek, hogy ezzel is segítsék a költségvetést, de az eritreai gazdaság 1999 végére így is az összeomlás szélére került. A hadviselő felek helyzetét nehezítette az 1997 óta tartó szárazság, amely következményeként éhínség tombolt. Eritreában egymillió, Etiópiá-

ban pedig nyolcmillió embert fenyegetett az éhhalál. A helyzetet nehezítette, hogy a nemzetközi szervezetek által felajánlott élelmiszersegélyek célba juttatása komplikált volt, ugyanis Eritrea nem engedélyezte kikötőinek (Assab, Massawa) használatát. Ezért kénytelenek voltak a kis kapacitású Dzsibuti kikötőjét igénybe venni, de a szállítás az ország belsejébe így is komoly gondot okozott, mert a kevés teherautó, amellyel az etiópok rendelkeztek a frontot látta el.

Eritreában a súlyos veszteségek pótlására újabb sorozást rendeltek el, és az eddigi 18–40 éves korhatárt 15–55 évre módosították. Az újoncokat a sawai és assabi kiképző táborokban készítették fel. A hatvanmilliós Etiópiában nem volt szükség sorozásra, ugyanis akadt elég önkéntes a háború folytatásához.

A háború utolsó szakasza: a barentui csata

Az előző évi harcok alapján az EPLF vezetősége arra számított, hogy az etióp támadás a középső fronton (Zalambessa térségében) várható, ezért erőik nagyobb részét erre az arcvonalra csoportosították. De tévedtek, ugyanis az etióp hadvezetés újra Badme térségében kívánt offenzívát indítani. Az esős évszakban beálló hadműveleti szünet elmúltával, 2000 februárjától szórványos összecsapásokra került sor, amelyek intenzitása egyre erősödött.

Az eritreai hadseregnek a nyugati fronton, a Mereb és Tekezze folyók között 8 hadosztálya (köztük 1 gépesített) állomásozott. Mindegyik hadosztály kb. 6000 főből állt, így a nyugati fronton kb. 50 000 eritreai katona volt. Fegyverzetükben kb. 85 db 76 mm-es, 85 mm-es és 122 mm-es löveg, valamint 16 db 130 mm-es messze hordó ágyú, és sok különféle űrméretű aknavető volt. Ezt erősítette meg 4 db BM–21 soro-

zatvető. A tüzérséget összesen 64 üteg alkotta. A front állományába tartozott még 69 db T–55-ös harckocsi, 26 db légvédelmi löveg, több AT–3 páncéltörő- és légvédelmi rakéta komplexum.

Miután az Algíriban folyó fegyverszüneti tárgyalások kudarcra végződtek, a felek készen álltak a harcok folytatására. A hadműveleteket az eritreai 18. hadosztály kezdte meg május 13-án. Helyi jellegű támadást indított a Berkilay–Folina-i térségben, ami azzal fenyegetett, hogy bekeríti az előretolt etióp állásokat. Ennek megakadályozása érdekében etióp ellenakció indult, melynek ereje és gyorsasága meglepte az eritreai csapatokat, amelyek összezavarodtak, majd szétszóródtak. A 18. hadosztályt sikerült bekeríteni, és elszigetelni, de nehézfegyverei (köztük harckocsik) komoly veszélyt jelentettek az etióp támadó erőkre. Az etiópok a lövészárkokban lévő hadosztályokat, ha lehetőség volt rá kikerülték, vagy a szárnyaikon törtek át. Az eritreai hadosztályokat egyesével füstölték ki a sáncaikból. Mivel az Etióp légierő ellenőrizte az egész légteret, így az újonnan beszerzett SzU–25-ös csatagépeikkel hatékonyan tudták rombolni az eritreaiak megérődített állásait, bunkereit. Az eritreai erők mindenáron tartani akarták állásaikat, ezért egyesével tudták felmorzsolni hadosztályait. A második napra megbénult a szervezett ellenállásuk, és 15-ére szétestek. Az etiópok a gyors sikerüket a mobil hadviselésüknek köszönhették, amellyel az elavult, első világháborút idéző eritreai taktika fölé kerekedtek.

Miután lövészárkaikban legázolták az eritreaiakat, azok három irányban kezdték meg a visszavonulásukat. Egy részük a Mereb-folyó és Shambuko térségébe valamint Baretu környékére, másik részük kelet felé az Arezza–Mendefra út környékére vonult vissza. De amint harci csoportosítást vettek fel azonnal lecsaptak rájuk az üldözők. Az etiópok a tüzérségüket és harckocsi-

jaikat a Mereb folyón épített pontonhídon keresztül vonták előre. Az itt átkelt erők azonnal elfoglaltak több stratégiai fontosságú pozíciót. Az eritreai hadsereg, noha képzett katonái voltak, nem volt képes rendbe szedni, és harcba indítani menekülő csapatait, amelyek csak a bőruket mentették. Miután képtelenek voltak megkapaszkodni Shelalonál és Tokombiánál, visszavonultak Barentuba (ahol az eritreai főparancsnokság volt) és Dasse térségébe. Az 525. hadosztály – a híres kommandó egységük – néhány dandárjával próbálták megállítani a visszafelé özönlő csapataikat. A meglevő erőkön kívül még három hadosztályt csoportosítottak át Barentu és Dasse térségébe az Om Hajer-i, a Tsoronai és a Bure-i arcvonalról. Az etióp erők elől, közel 750 000 lakos menekült az ország belseje vagy a szudáni határ irányába.

Az etióp hadsereg balszárnyán négy hadosztály üldözte a menekülő eritreaiakat, és május 17-ére, megközelítette Barentu városát. Két hadosztály támadta a dassei eritreai csapatokat, és még két etióp gyalog hadosztály volt előre vonva bevetésre készen. Ekkor az EPLF újabb három hadosztályt irányított a körzetbe más frontszakaszokról. A következő napokban az etióp haderő elfoglalta Barentut és Dassét is, majd a szudáni határig üldözték az eritreaiakat. Asmarát, az eritreai fővárost, mintegy 100 kilométerre közelítették meg a támadó ékek, és előrenyomulásuk veszélyeztette Mendefra települést, amely az Asmara és a Központi Front közti útvonalon feküdt. Ezzel az etióp haderő majdnem elvágta a Központi Front utánpótlását.

Június elején az etióp haderő a déli arcvonalon indított újabb támadást Assab irányában, de itt kudarcot vallottak. Nemzetközi nyomásra a harcok lassan elcsitultak, május 18-án fegyverembargót rendelték el egyéves időtartamra a hadviselő felekkel szemben. Újra megkezdődtek a tárgyalások,

amelyeken az etióp fél kétségtelenül előnyben volt, mivel katonai győzelmet arattak, noha Issayas ezt nem ismerte el. Az eritreai erők nyolc hadosztálya szóródott szét a badmei lövészárkok-harcokban, a Barentu–Dasse-i csatában pedig további hét hadosztály veszítette el állományának és fegyverzetének több mint 50%-át. Az etióp hadsereg 37 000 halottat és sebesültet veszített a támadó hadműveletek során.

A háború összegzése

A harcoló felek két egymástól szögesen eltérő taktikát alkalmaztak. Az eritreaiak teljesen defenzív stratégiát folytattak, ami érthető is, hiszen a háború nagy részében jelentősnek mondható létszámhátrányban voltak, de azzal, hogy mereven ragaszkodtak állásaikhoz, lemondtak arról, hogy manőverezéssel javítsák pozíciójukat.

Az etióp haderő mobil hadviselést alkalmazott, illetve 1999 tavaszán tömeges élőerő rohamokat. Törekedtek arra, hogy gyalogsági egységeikkel az ellenség jobb és bal szárnyán törjenek át, míg a harckocsijaik hátulról támogatták az előrenyomulókat. A nehéz hegyvidéki terep ellenére sikeresen alkalmazták ezt a taktikát.

Az etióp légierő az egész háború folyamán uralta a légteret, ami komoly segítséget jelentett a szárazföldi csapatoknak. Légi-harcok általában nem alakultak ki, de etióp SZU–27-esek lelőttek három eritreai MiG–29-est. Az eritreai légierő szinte teljesen inaktív volt, ritkán támadta az ellenség célpontjait.

A két fél halottakban legalább 50 000 embert veszített, de vannak olyan becslések is, amelyek szerint ez a szám eléri a 100 000-et. A győztes etióp erők elől mintegy 250 000-en menekültek Szudánba és 500 000-en az országon belül találtak menedéket.

Az ellenséges hadseregeket ENSZ bé-

kefen tartók választották el egymástól, hogy ne újuljon ki a küzdelem. A béke-megállapodás aláírására 2000. december 12-én került sor Algírban. De valóban béke lesz? Ezt nem tudhatjuk, ugyanis Eritreát továbbra is az EPLF irányítja...

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK

■ Internet:

- http://www.ethioguide.com/aa-ethioguide/ethioguide/news/africa_confidential_badme.htm
<http://www.Fas.org/man/dod-101/ops/war/docs/02505001.htm>
<http://www.Fas.org/man/dod-101/ops/war/eritrea.htm>
<http://www.Fas.org/man/dod-101/ops/war/docs/02501001.htm>
http://www.bbc.co.uk/hi/english/world/africa/newsid_284000/24440.stm

- <http://www.ethiospokes.net/backgrnd/bgground.htm>
<http://www.denden.com/conflict.salome.htm>

■ Szakirodalom:

- AMACZI VIKTOR–BOMBAY LÁSZLÓ–HÉJJA ISTVÁN:
A világ hadseregei. Budapest, é. n. Zrínyi Könyvkiadó.
Etnikumok Enciklopédiája. Budapest, 1993, Kosuth könyvkiadó.
Officina Világévkönyv 94/95. Budapest, é. n., Officina Nova.

■ Folyóiratok:

- Szarvakózt a tőgyét. *HVG*, 2000/10. 26-27.
 Éhínség Etiópiában. *HVG*, 2000/16. 13.
 Etióp–eritreai katlan. *HVG*, 2000/20. 33.
 Mindhalálíg. *HVG*, 2000/21. 30-32.
 Etióp győzelem. *HVG*, 2000/23. 13.

(A térképek a: http://www.lib.utexas.edu/maps/africa/eritre_pol86.jpg felhasználásával készültek.

Árnyék, kő, fény (2.)

Kismartont, Kőszegét és – érthető okokból – legnagyobb mennyiségben Sopront fotózta azon az árnyas nyáron a fővárosi vándor. A szűk, dohos párájú utcákban a legsúlyosabb technikai problémát éppen a nagy fénykülönbségek jelentették. Ami feltűnő viszont a képeken, hogy Magyarország legkisebb szabad királyi városa átmenet nélkül lépett a gótikus középkorból a modern világba.

Következő lapszámainkban az Órvidék többi városképét is közöljük.

